

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba B Limba sârbă maternă

Model

Bilet

Прочитајте текст наглас.

Ђорђе Петровић, прозвани Карађорђе, био је човек необично редак. Сељак Шумадинац, врло висолка раста, малко погурених плећа, врло снажна тела, висока чела, живих пламених очију, препланута лица, ожтро срезаног носа, малих брчића, кратка одсечна говора, танка јасна гласа, увек обријане браде, а ударца свакад поуздана, готово непромашна. Такав је телом био Карађорђе.

Оделом својим Ђорђе се није много разликовао од других имућнијих сељака, суседа својих, на глави је обично носио шубару од црне јагњетине или самуровине некад и црвени фес под шубаром на себи је имао белу шумадијску кошуљу, ч амадан и јелек свиленим гајтаном опточен. Поврх свега је облачио, особито зими, дугачки реснати гуњ. Од појаса, за којим су била два пиштоља, пуштала се до колена бела кошуља, од колена тозлуци, подвезице, чарапе и опанци. То је било одело Ђорђево. Како се просто одевао, тако је просто и живео.

Кад је његова кућа већ била богата, пуна сваке угорности, кад су његови укућани имали господске простирке, онда је Ђорђе спавао на тврдој постељи и без мека узглавља.

И тако је био необичан телом и оделом, тако се исто одвајао од својих савременика снагом своје душевне воље и бистрином својега ока.

Он је за непуних девет година давао отпор сили јаничарској и султановој отео је тврди град Београд и друге тврђаве у Србији, очистио земљу од Турака, уредио војску, набавио топове. Поставио судове, отворио школе.

Кратко рећи васкрсао српску државу...

(Милан Ћ. Миличевић – Карађорђе)

1. Формулишите одговоре на следећа питања.
 - а) Какав је Карађорђе био према себи и другима, какво одело је носио и како је живео?
 - б) Која врста текста је употребљена у горњем одломку? Објасни.
 - в) У горњем одломку наилазимо на термине портрет и књижевни лик. Шта означава портрет и на шта се односи термин књижевни лик? Објасни.
2. Образложи одговор на следеће питање.

Зашто је Карађорђе био гласник живота целе Србије од 1804 до 1813 године?